

Warszawa, 30 kwietnia 2020 r.

Szanowne Koleżanki i Koledzy Biegli Rewidenci!

Gdy w liście podsumowującym 2019 rok pisałam do Was, jak poważnym wyzwaniem była dla naszego samorządu i środowiska konieczność ciągłego dostosowywania się do nowych warunków funkcjonowania tworzonych przez zmienioną w lipcu 2019 ustawę o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, to oczywiście wydawało mi się, że największe wyzwanie tej kadencji Izby, jakie może nas spotkać, mamy już za sobą! Nie minęło jednak zbyt wiele czasu i bardzo szybko okazało się, że jest nam pisane chyba inne życie samorządowe, którego sens najlepiej oddaje przypisywane Chińczykom przysłowie (są też tacy, którzy uważają, że jest to jednak swoista „klątwa”) i przestroga, która mówiąc „obyś żył w ciekawych czasach”, przestrzega nas przed pragnieniem życia w ciekawych czasach! Oczywiście pisząc to mam pełną świadomość, że tym razem dotyka nas zjawisko globalne, a nie tylko „problem środowiskowy”, jak to było w przypadku zmiany „naszej” ustawy.

Tym razem jednak konieczność wprowadzenia znaczących i jednocześnie bardzo dynamicznych zmian wymusił nie regulator lub otoczenie rynkowe, ale coś, czego zupełnie nie braliśmy pod uwagę, czyli masowe zagrożenie epidemiczne. Funkcjonowanie naszego środowiska w czasie trwającej od dwóch miesięcy epidemii pokazuje, jak istotny jest wpływ COVID-19 na biegłych rewidentów i nasz samorząd. Polska Izba Biegłych Rewidentów musiała się bardzo szybko odnaleźć w świecie, w którym z uwagą śledzimy nie tylko komunikaty Komisji Nadzoru Finansowego czy Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego, ale także komunikaty Ministerstwa Zdrowia czy Głównego Inspektoratu Sanitarnego, informujące o problemach, jakie powstają wskutek zagrożenia epidemicznego i wynikających z niego ograniczeniach dotyczących społeczeństwo i gospodarkę. Wszystko to stworzyło w konsekwencji nowe, niezwykle trudne uwarunkowania dla możliwości realnego i terminowego wywiązania się przez biegłych rewidentów z obowiązków określonych ustawami.

Drogie Koleżanki i Koledzy,

kierując się dobrze rozumianym interesem naszego środowiska zawodowego Polska Izba Biegłych rewidentów już 13 marca br. wystosowała do premiera RP pana Mateusza Morawieckiego apel, w którym postulowaliśmy przesunięcie terminów sporządzania deklaracji podatkowych i przesunięcie terminów zapłaty zobowiązań podatkowych. Proponowaliśmy także przesunięcie terminów sporządzania sprawozdań finansowych lub zawieszenie funkcjonowania przepisu, z którego wynika obowiązek sporządzenia sprawozdania finansowego w przeciągu trzech miesięcy od daty bilansowej. Przekonywaliśmy również, aby wydłużeniu uległy terminy na zatwierdzenie sprawozdania i złożenie go do KRS oraz terminy raportowania giełdowego, gdyż spółki giełdowe zgodnie z rekomendacjami ESMA i KNF, muszą teraz wiarygodnie ocenić wpływ epidemii i jej skutków, jako zdarzenia po dniu

bilansowym, na dalsze prowadzenie biznesu. Nasz apel skierowaliśmy także do Ministra Finansów pana Tadeusza Kościńskiego, Minister Rozwoju pani Jadwigi Emilewicz oraz do Marszałków Sejmu RP pani Elżbiety Witek, Senatu pana Tomasza Grodzkiego, Przewodniczącego KNF pana Jacka Jastrzębskiego oraz prezesa PANA pana Marcina Obronieckiego. W marcu osobne pisma z przedstawieniem naszej argumentacji trafiły także do innych kluczowych dla załatwienia tych spraw urzędów i osób.

Myślę, że zasadnie cieszymy się z tego, że w tej trudnej dla nas wszystkich sytuacji działania podjęte przez PIBR oraz stowarzyszenia branżowe księgowych i doradców podatkowych (z którymi kontaktowaliśmy się i które formułowały podobne do naszych postulaty) przyniosły realne i potrzebne efekty. Niezwykle ważne dla biznesu i audytorów jest przede wszystkim to, że przekonaliśmy rząd do przesunięcia terminów składania sprawozdań finansowych, dzięki czemu zyskaliśmy więcej czasu na odpowiednie wykonanie swojej pracy w tych nowych, niezwykle trudnych warunkach!

Drogie Koleżanki i Koledzy,

oczywiście aktywność PIBR w ostatnim okresie nie ograniczyła się tylko do przygotowania apelu i do lobbingu w sprawach, które były w nim zawarte. Już w połowie marca, bazując na sygnałach, jakie płynęły z naszego środowiska, opublikowaliśmy na stronie www PIBR zestaw rekomendacji zawierających „Wskazówki dotyczące badania sprawozdań finansowych w czasach pandemii”. W opracowaniu tym mówimy m.in. o zasadach bezpiecznej współpracy z klientem w obecnej sytuacji, prezentujemy najważniejsze informacje o podejściu do badania oraz sporządzaniu sprawozdania z badania w kontekście zdarzeń po dacie bilansu oraz oceny zdolności jednostki do kontynuowania działalności. Aby te rekomendacje były Wam maksymalnie przydatne, przedstawiliśmy w nich także przykładowe ujawnienia w sprawozdaniu finansowym związane z wpływem pandemii na działalność klienta.

Argumentacja PIBR zawarta w naszych wystąpieniach kierowanych do władz państwowych oraz wskazówki dla biegłych rewidentów były także szeroko prezentowane na łamach opiniotwórczych mediów. O trudnej sytuacji audytorów będących pod presją terminów niemożliwych do utrzymania oraz o argumentach sformułowanych przez PIBR, pisały kilkakrotnie m.in. „Dziennik. Gazeta Prawna” i „Rzeczpospolita” oraz media elektroniczne, takie jak: prawo.pl, ksiegowosc.infor.pl. W działaniach informacyjnych wykorzystywaliśmy także intensywnie inne dostępne PIBR kanały komunikacji: stronę www Izby oraz profile na Facebook i LinkedIn. Dzięki temu mogliśmy błyskawicznie informować całe środowisko biegłych rewidentów o zmianach w legislacji i postulatach naszego samorządu. Doskonałym tego przykładem był oficjalny komunikat PANA oraz stanowisko Komitetu Europejskich Organizacji Nadzoru Audytowego w sprawie wpływu pandemii COVID-19 na badania sprawozdań finansowych, które to dokumenty opublikowaliśmy natychmiast w mediach elektronicznych. Przy tej okazji bardzo gorąco zachęcam Was Koleżanki i Koledzy do systematycznego śledzenia naszych kanałów w mediach społecznościowych na Facebooku (bielirewidenciPL) i LinkedIn (Polska Izba

Biegłych Rewidentów). W miesiącach przed epidemią przedstawiciele naszego samorządu występowali także na kilku konferencjach branżowych i biznesowych, prezentując punkt widzenia biegłych rewidentów oraz wypowiadali się na te tematy w mediach cyfrowych i tradycyjnych.

Na szczególne zwrócenie uwagi zasługuje także opracowanie przez Komisję ds. standaryzacji usług Alertu Specjalnego poświęconego badaniu za 2019 r. Przy okazji pragnę podziękować wszystkim osobom, które przyczyniły się do tego że ten „Alert” mógł powstać w tych nadzwyczajnych warunkach. Mam nadzieję, że jest on użyteczny i przydatny podczas badania za 2019 r.

Drogie Koleżanki i Koledzy,

aby Izba mogła efektywnie funkcjonować w warunkach stworzonych przez epidemię, musieliśmy dokonać także niezbędnych zmian w pracy biura PIBR, dostosowujących jego funkcjonowanie do wprowadzonych ograniczeń w organizacji pracy, przemieszczaniu się czy też niemożliwości organizowania spotkań. Powołany został sztab kryzysowy odpowiadający za reorganizację pracy biura, dzięki czemu już od 16 marca biuro PIBR działa w trybie zdalnym. Przejście na nowy sposób organizacji pracy przyspieszyło także podjęcie decyzji, o których myśleliśmy od pewnego czasu. Pragnę Was poinformować, że podjęliśmy decyzję o unowocześnieniu systemu informatycznego wykorzystywanego przez Izbę, dzięki czemu będzie nam łatwiej korzystać z popularnych narzędzi do pracy zdalnej. Jak zapewne wiecie z publikowanych komunikatów, także i Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w tej trudnej sytuacji na bieżąco wykonuje wszystkie powierzone jej działania, a jej spotkania i głosowania odbywają się w trybie zdalnym, co jest możliwe dzięki tzw. „specustawie” oraz wdrożonym przez nas rozwiązaniom komunikacyjnym. Podczas posiedzenia, które odbyło się 20 marca, rozmawialiśmy na tematy związane z wpływem epidemii na nasze funkcjonowanie oraz ustaliliśmy kierunki działania na najbliższe miesiące. Również komisje Krajowej Rady funkcjonują na bieżąco i odbywają swoje posiedzenia online.

Oczywiście pierwsze miesiące bieżącego roku nie przebiegały w PIBR wyłącznie pod znakiem zmagania ze skutkami epidemii COVID-19, choć piszę głównie o tym, bo w ogromnym stopniu wpływa ona na nasze funkcjonowanie. Niezwykle ważne jest dla naszego samorządu nawiązanie roboczej współpracy z Polską Agencją Nadzoru Audytowego. Ta instytucja powstała niedawno i dlatego pierwsze nasze kontakty z PANA miały charakter wstępnych ustaleń dotyczących dalszej relacji. Pod koniec lutego br. odbyło się spotkanie robocze z panią Justyną Adamczyk, zastępcą prezesa PANA. Kolejne kontakty, w tym także z kontakty z nowo mianowanym prezesem PANA panem Marcinem Obronieckim, odbywały się już - ze względu na epidemię - za pomocą komunikacji elektronicznej. Obecnie pracujemy na rzecz zbudowania dobrej, roboczej relacji z naszym nadzorcą.

W pierwszym kwartale 2020 roku rozwijaliśmy także współpracę z międzynarodowymi organizacjami branżowymi. W lutym podpisaliśmy memorandum z Association of International Certified Professional

Accountants o współpracy na rzecz wsparcia profesji audytorskiej. W lutym br. w siedzibie Izby odbyło się także spotkanie przedstawicieli PIBR z przedstawicielem The Institute of Chartered Accountants in England and Wales.

Drogie Koleżanki i Koledzy,

za nami okres bardzo wyczerpującej pracy odbywającej się w nadzwyczajnych warunkach i w atmosferze ogromnej niepewności. Baliśmy się (i boimy dalej!) przecież nie tylko o zdrowie własne i zdrowie bliskich, ale o swoje firmy i miejsca pracy oraz o kondycję finansową naszych klientów. Przed nami nadal wiele wyzwań spowodowanych przez pandemię, ale z pełnym przekonaniem mogę powiedzieć, że z tej szczególnej „próby sił” wyszliśmy niepokonani – zarówno jako samorząd, jak i jako indywidualni biegli rewidenty. Sytuacja pandemiczna w kolejnych miesiącach 2020 roku (oby tylko tego!) na pewno jeszcze niejednokrotnie przetestuje nasze możliwości dostosowania się do kolejnych wyzwań szybko zmieniającego się świata.

Jak na nie odpowiemy jako samorząd? Na pewno nie będziemy ustawać w poszukiwaniach najlepszych rozwiązań i pomysłów możliwych do zastosowania w warunkach, w jakich przychodzi nam działać! W najbliższych tygodniach będziemy intensywnie przygotowywać różnego rodzaju materiały informacyjno-edukacyjne, w których eksperci będą omawiać kwestie istotne dla biegłych rewidentów. Będą to m.in. webinary, czyli materiały video udostępniane na żywo za pomocą popularnych aplikacji do komunikacji elektronicznej. Planujemy także wsparcie oddziałów regionalnych w kontaktach z mediami, których efektem będzie zaprezentowanie szerokiego spektrum możliwości, jakie firmom stawiającym czoła kryzysowi daje korzystanie z usług biegłych rewidentów.

Wierzę, że dzięki możliwościom współpracy, którą tworzy nam samorząd biegłych rewidentów oraz dzięki podejmowanym przez PIBR działaniom, będziemy mogli wspólnie lepiej poradzić sobie z wyzwaniami, które wszystkim nam przynosi epidemia COVID-19. Dlatego mam głęboką nadzieję, że poznając teraz życie w tzw. „ciekawych czasach”, docenimy teraz jeszcze bardziej życie, funkcjonowanie i pracę w tzw. „normalnych czasach”!

Do zobaczenia w normalnych czasach, oby jak najszybciej powrócili!

Dużo zdrowia,

Barbara Mistowska-Dragan

/-/

Prezes
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów